Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO-PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Księgarnia Prawnicza
Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 12 (110) Warszawa, 18 marca 1939 r. Rok IV

TREŚĆ:

Dr EMANUEL ISERZON

ODPOWIEDZIALNOŚĆ CZŁONKÓW ZARZĄDU SPÓŁKI Z OGR. ODP. ZA NALEŻNOŚCI PODATKOWE SPÓŁKI

(dokończenie)

Właściwość sądów powszechnych

Sąd Najwyższy rozważał zagadnienie, *czy sądy powszechne są właściwe do rozpoznawania roszczenia Skarbu Państwa do zarządców spółki z ogr. odp. z tytułu odpowiedzialności za zaległości podatkowe spółki.*

Teza wyroku SN z d. 6.3.1934 C I 2919/32, w sprawie rozpoznawanej w płaszczyźnie art. 10 już dziś nieobowiązującego dekretu o spółkach z ogr. odp. z 1919 r. brzmi:

Spór o ustalenie odpowiedzialności zarządcy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za zaległości podatkowe tej spółki jest sporem o prawo cywilne i jako taki **należy do właściwości sądów powszechnych (Zbiór, 1934, poz. 656).**

Identycznie wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z d. 1 lipca 1936 C I 2847/35 zapadłym już w płaszczyźnie art. 298 obecnie obowiązującego Kodeksu Handlowego:

Sąd Apelacyjny ustalił, iż egzekucja podatku, przypadającego od spółki „Z", była skierowana bezpośrednio do mienia K za spółkę, nie zachodzi zatem spór o prawo własności zajętego mienia, lecz o prawo Urzędu Skarbowego dochodzenia podatków, przypadających od spółki „Z", bezpośrednio na mieniu byłego zarządcy. Jeżeli stosownie do § 4 rozp. z 25.6.1932, egzekucja może być skierowana nie tylko przeciwko samemu zobowiązanemu, lecz i przeciwko osobom, które według istniejących przepisów odpowiadają za daną należność, to skierowanie egzekucji do mienia tych osób możliwe jest wtedy tylko, gdy osoby te objęte zostały przez specjalne przepisy, nakładające na nie odpowiedzialność za dług głównego płatnika. Rozstrzygnięcie sporu, czy dana osoba ma istotnie odpowiadać wobec Skarbu za cudzy dług podatkowy z mocy przepisów prawa cywilnego lub handlowego, należy do sądów, jest to bowiem spór o prawo prywatne, który w myśl art. 2 KPC **należy do właściwości sądu powszechnego,** jak to już wyjaśnił SN w orzeczeniu nr 656/34.

Nie zmienia położenia rzeczy okoliczność, że w powołanym orzeczeniu SN miał na względzie art. 10 dekretu o sp. z o. o. z 1919 r. a obecnie spór toczy się na tle przepisów KH z 1934 r., albowiem zarówno dawne, jak i obecne przepisy o odpowiedzialności członków zarządu spółek z o. o., różniąc się jedynie co do zakresu tej odpowiedzialności, noszą jednakowo charakter prawa prywatnego. Art. 298 KH przewiduje osobistą i solidarną odpowiedzialność za zobowiązania spółki z o. o. członków zarządu, jeżeli egzekucja, skierowana do majątku spółki, okazała się bezskuteczna, zastrzegając, iż nie narusza to przepisów, ustanawiających dalej idącą odpowiedzialność członków zarządu.

Są to przepisy, z których nie można wysnuć wniosku, iżby władze skarbowe na ich podstawie mogły według własnego uznania ustalić odpowiedzialność członka zarządu, który by w takim razie nie mógł skorzystać z prawa obrony na innej drodze prócz zaskarżenia postanowienia władz w trybie administracyjnym. Niesłusznie przeto twierdzi strona skarżąca, że sąd nie może badać zasadności i legalności zarządzenia władzy, ponieważ sąd rozstrzyga i w przypadku rozstrzygnął tylko spór w granicach swej właściwości, tj. czy w danych okolicznościach b. zarządca spółki z o. o. może odpowiadać za należność podatkową od znajdującej się w likwidacji spółki.

NTA w wyroku z d. 13 marca 1935, l. rej. 5630/32 (OPA, 1935, poz. 1268) wypowiedział się w sposób podobny:

Z samej bowiem istoty rzeczy wynika, że stwierdzenie odpowiedzialności zarządcy spółki z o. o. za straty osób trzecich, wynikłe z powodu niewypełniania przepisów ustawy lub umowy spółki, jako zobowiązania, opartego na prawie cywilnym, należy wyłącznie **do kompetencji sądów powszechnych.** W konsekwencji należało uznać, że dopiero w razie stwierdzenia tej odpowiedzialności za

konkretne straty przez sądy, mogą być dochodzone te straty, oczywiście także w drodze sądowej *Dochodzenie zatem straty z tytułu nieuiszczonego podatku od skarżącego w drodze administracyjnej nie jest dopuszczalne.*

Czy art. 298 KH uzasadnia roszczenie Skarbu Państwa przeciwko zarządcom spółki z ogr. odp. z tytułu zaległości podatkowych spółki?

Uzasadnienie cytowanych wyżej wyroków może na pierwszy rzut oka usprawiedliwić przekonanie, że Sądy Najwyższe przesądziły, iż *na drodze sądowej* Skarb Państwa może realizować roszczenie do zarządców spółki z ogr. odp. z tytułu zaległości podatkowych spółki — oparte na art. 298 KH, *że więc przepis ten ma zastosowanie do roszczeń podatkowych. Tak jednak nie jest!*

W uzasadnieniu wyroku z d. 6.3.1934 C I 2919/32 SN, a w uzasadnieniu wyroku z d. 13.3.1935, l. rej. 5630/32 NTA — rozważały sprawę ze stanowiska dawniej obowiązującego przepisu art. 10 dekretu o spółkach z ogr. odp. z 1919 r. Przepis ten nie był specjalnym, lecz zawierał zasadę odpowiedzialności zarządców wobec spółki i osób trzecich za straty przez zarządców zawinione. Jest jasne, że Skarb Państwa posiada roszczenie prywatnoprawne przeciwko zarządcy spółki z ogr. odp. z tytułu szkody z jego winy poniesionej a to z mocy tej ogólnej zasady prawa cywilnego.

Natomiast odpowiedzialność zarządców spółki z ogr. odp. ustanowiona w art. 298 KH, jak to starałem się wykazać wyżej, nie jest wynikiem zastosowania ogólnej zasady prawa cywilnego, lecz jest wyjątkową, specjalnie dla danego stosunku ustanowioną.

SN w wyżej cytowanym wyroku z d. 1 lipca 1936 zauważa, że przepisy zawarte w art. 298 KH „są to przepisy, z których nie można wysnuć wniosku, iżby władze skarbowe na ich podstawie mogły według własnego uznania ustalić odpowiedzialność członków zarządu". Z tej uwagi *można tylko wywnioskować a contrario, że na drodze sądowej władza skarbowa może uzasadniać istnienie odpowiedzialności członków zarządu wobec Skarbu Państwa.*

Ale — czy na podstawie art. 298 KH, czy też na innej podstawie prawa cywilnego (na zasadzie odpowiedzialności za straty spowodowane czynem niedozwolonym) — tego SN w powołanym wyroku bynajmniej nie przesądza.

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE DO USTAWY O ULGACH INWESTYCYJNYCH

(dokończenie)

§ 71. Od postanowienia o uldze służy odwołanie do izby skarbowej. Przepisy § 52 i 53 stosuje się odpowiednio.

Do art. 32 ust. (2) — (4).

§ 72. Do postępowania w I instancji celem zastosowania ulg w podatkach dochodowym i specjalnym przewidzianych w art. 25 i 26, właściwości władz, terminu wnoszenia podań o ulgi oraz postępowania odwoławczego, stosuje się odpowiednio przepisy § 46 — 53.

Do art. 35.

§ 73. (1) Za statki powietrzne uważa się, zgodnie z przepisami art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 marca 1928 r. o prawie lotniczym (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 69, poz. 437), balony, sterowce, samoloty, szybowce i inne tego rodzaju aparaty, zdolne do unoszenia się w powietrzu i przewożenia ludzi lub rzeczy.

(2) Rowery zaopatrzone w silniki o pojemności do 100 cm traktuje się na równi z motocyklami.

Do art. 36.

§ 74. Ulga w podatkach dochodowym i specjalnym służy w stosunku do wszystkich pojazdów mechanicznych i statków powietrznych nabytych przez tę samą osobę, bez względu na ich ilość.

§ 75. (1) Przez cenę nabycia pojazdu mechanicznego lub statku powietrznego rozumie się cenę pojazdu lub statku w stanie gotowym do użytku według przeznaczenia.

(2) Zastrzeżenie przez sprzedającego prawa własności pojazdu lub statku w przypadku pokrycia należności wekslami, aż do opłacenia całej ceny kupna, jest dla sprawy przyznania ulgi bez znaczenia.

§ 76. (1) Na obszarze województw: pomorskiego i poznańskiego oraz górnośląskiej części województwa śląskiego suma, przypadająca do potrącenia z podatku dochodowego z tytułu nabycia przez osobę uprawnioną do ulgi pojazdu mechanicznego lub statku powietrznego, rozdziela się proporcjonalnie między podatek dochodowy na rzecz Państwa i dodatek komunalny do tego podatku.

(2) Udział we wpływach z podatku dochodowego nie służy związkom samorządowym w stosunku do sum, potrąconych z podatku dochodowego z tytułu nabycia pojazdu mechanicznego lub statku powietrznego.

Do art. 40.

§ 77. Celem zastosowania ulgi w podatku dochodowym z działu I ustawy o tym podatku, z tytułu nabycia pojazdu mechanicznego lub statku powietrznego, stosuje się następujący tryb postępowania:

1) płatnikowi uprawnionemu do ulgi, wymierza się podatek dochodowy za dany rok operacyjny, tak jak gdyby mu ulga nie służyła; na dokonany wymiar doręcza się mu nakaz płatniczy;

2) równocześnie z nakazem płatniczym doręcza się płatnikowi postanowienie o uldze po uprzednim przeprowadzeniu, w razie potrzeby, postępowania wyjaśniającego (§ 47 ust. (1));

3) przypisany płatnikowi podatek dochodowy umarza się do wysokości przyznanej ulgi.

Do art. 41 ust. (1).

§ 78. (1) Podania o zwrot podatku dochodowego (dział II) lub podatku spe-

cjalnego wnosi się w terminie od dnia 1 stycznia do dnia 15 kwietnia roku, następującego po roku, w którym pojazd mechaniczny lub statek powietrzny nabyto. Dyrektorowi izby skarbowej służy prawo darowania skutków przekroczenia tego terminu. Postanowienie dyrektora izby skarbowej jest ostateczne.

(2) Jeżeli podatek dochodowy z działu II lub specjalny, potrącony płatnikowi w ciągu pierwszych kilku miesięcy roku, w którym płatnik nabył pojazd mechaniczny lub statek powietrzny, pokrywa w całości sumę, przypadającą do zwrotu, płatnik może wnieść podanie o zwrot podatku już tego dnia, w którym łączna suma podatku potrąconego i wpłaconego do kasy skarbowej osiągnie co najmniej wysokość sumy. przypadającej płatnikowi z tytułu ulgi do zwrotu.

Przykład pierwszy.

Płatnikowi z uposażeniem miesięcznym zł 2.000 potrącono tytułem podatku dochodowego w ciągu miesięcy styczeń — maj 1938 r. zł 1.840. Płatnik ten nabył w maju 1938 r. samochód w cenie zł 6.000, płacąc całą cenę. Tytułem ulgi przypada mu więc do zwrotu suma zł 1.200 (20% ceny samochodu). Ponieważ suma ta znajduje w całości pokrycie w sumie podatku, potrąconego za pierwsze pięć miesięcy 1938 r. (zł .840), płatnik może wnieść podanie o przyznanie ulgi natychmiast po nabyciu samochodu.

Przykład drugi.

Płatnik z uposażeniem miesięcznym zł 2.000, otrzymywanym od 1 stycznia 1938 r., nabył w maju 1938 r. samochód w cenie zł 15.000, płacąc całą cenę. Suma przypadająca płatnikowi do zwrotu wynosi zł 3.000 (20% ceny samochodu). Znajdzie ona pokrycie dopiero w sumie podatku, potrąconego za miesiące styczeń — sierpień 1938 r. (zł 3.312). Płatnik ten może więc wnieść podanie o zwrot podatku w sierpniu lub wrześniu 1938 r., w zależności od tego, czy pobiera on wynagrodzenie z góry czy z dołu.

§ 79. Na skutek podania o zwrot podatku dochodowego z działu II lub specjalnego wydaje urząd skarbowy, po uprzednim przeprowadzeniu w razie potrzeby postępowania wyjaśniającego (§ 47 ust. (1)), postanowienie o uldze, które doręcza osobie uprawnionej, oraz zarządza zwrot przypadającej sumy podatkowej.

§ 80. Postanowienie o uldze określa cenę pojazdu lub statku przyjętą za podstawę ulgi, sumę podatku, przypadającą do potrącenia (podatek dochodowy z działu I) lub do zwrotu (podatek dochodowy z działu II lub specjalny) oraz zawiera dane, przewidziane w § 47 ust. (5) pkt 1) i 7) — 9).

§ 81. W razie ustalenia, że płatnikowi ulga nie służy, stosuje się odpowiednio przepisy § 51.

§ 82. Od postanowienia o uldze oraz od postanowienia, wydanego na podstawie § 81, służy odwołanie do izby skarbowej. Przepisy § 52 i 53 stosuje się odpowiednio.

Do art. 43.

§ 83. (1) Osoby, które budowę domów rozpoczęły lub rozpoczną przed dniem 1 stycznia 1939 r., powinny, w celu zachowania prawa do ulg przewidzianych w przepisach, o których mowa w art. 43 ust. (1), wykazać zaświadczeniem władzy sprawującej nadzór nad budownictwem, że w dniu 31 grudnia 1938 r. były wykonane fundamenty pod wznoszony dom. To samo stosuje się do części dobudowywanych, z tą różnicą, że przy dobudowie pięter zaświadczenie wymienione w zdaniu poprzedzającym powinno wykazać, że w dniu 31 grudniu 1938 r. były rozpoczęte roboty murarskie związane z dobudową tych pięter.

(2) Artykułów 30 i 31 nie stosuje się: 1) do pism sporządzonych przed dniem 1 stycznia 1939 r. (art. 46 i 48), 2) do pism sporządzonych po dniu 31 grudnia 1938 r. w razie wykazania zaświadczeniem władzy sprawującej nadzór nad budownictwem, że dom, którego pismo dotyczy, był w całości zdatny do używania przed dniem 1 stycznia 1939 r. lub wprawdzie przed tą datą dom nie był wykończony, ale dana budowla obejmowała co najmniej fundamamenty zajmujące całą powierzchnię, która miała być zabudowana według zatwierdzonego projektu (planu) bądź według pozwolenia na budowę. W tych przypadkach stosuje się art. 7—10 ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o ulgach dla nowowznoszonych budowli (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 173) oraz § 14 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 7 czerwca 1934 r. w sprawie wykonania ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o ulgach dla nowowznoszonych budowli (Dz. U. R. P. Nr 55, poz. 494).

§ **84.** Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z wyjątkiem § 54—72, które wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 1939 r.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PODATKOWYCH

101.

NORMY ŚREDNIEJ DOCHODOWOŚCI.

Normy średniej dochodowości zawierają już w sobie zwyczajne potrącenia względnie odliczenia właściwe danemu źródłu dochodu a w tej liczbie — również podatki.

NTA, 4 stycznia 1939, l. rej. 774/36, 699/37, 2224/37.

Z uzasadnienia: Komisja Odwoławcza nie uwzględniła *żądania płatnika, by od dochodu jego z lat 1932. 1933 i 1934, ustalonego z zastosowaniem norm średniej dochodowości, odliczono zapłacone przez niego podatki.* W uzasadnieniu orzeczeń Komisja podała, że dochód, ustalony na podstawie norm średniej dochodowości, stanowi czysty dochód, już po uwzględnieniu zapłaconych podatków. Uzasadnienie orzeczenia, dotyczącego roku podatkowego 1934, dodaje, że normy średniej dochodowości obejmują wszystkie wydatki o charakterze powszechnym związane z posiadaniem danego źródła dochodu. Uzasadnienie zaś orzeczenia, dotyczącego roku 1935, zawiera ponadto powołanie się na postanowienia okólnika Ministerstwa Skarbu z 18 czerwca 1935 LDV 22098/1/35.

Skargi zarzucają naruszenie art. 6, 16. 17 i 10 p. 5 ustawy o podatku dochodowym.

Uzasadniając powyższy zarzut skargi wywodzą, że zastosowanie norm średniej dochodowości jest tylko jednym ze sposobów ustalenia dochodu podlegającego opodatkowaniu i że w ten sposób — podobnie jak inne — dotycząc tylko strony formalnej wymiaru, nie może uchylać materialnych przepisów ustawy o podatku dochodowym. w szczególności przepisu art. 10 p. 5, który nakazuje odliczenie zapłaconych podatków. To zapatrywanie jest trafne, natomiast nie jest trafny wniosek. jaki z niego snują skargi, mianowicie, że od dochodu ustalonego z zastosowaniem norm średniej dochodowości, należy odliczyć wszystkie zapłacone podatki, które zasadniczo w myśl art. 10 p. 5 podlegają odliczeniu. *Jeżeli bowiem zastosowana norma dochodowości zawiera w sobie pewne podat-*

*) Dz. Urz. M. Sk., 1935, poz. 408.

ki, to osobne jeszcze odliczenie tych podatków prowadziłoby do podwójnego uwzględnienia przy wymiarze tej samej pozycji wydatków, a zatem do wyniku niewątpliwie niezgodnego z prawem.

Prawda, że zastosowanie normy średniej dochodowości powoduje potrącenie od przychodów wydatku na podatki — tak samo jak wszystkich innych wydatków — nie w jego rzeczywistej wysokości. Ale jest to związane z samą istotą tych norm, które wyrażają wielkości przeciętne a zatem w każdym konkretnym przypadku odbiegające na ogół od rzeczywistości w pewnych granicach — w górę lub w dół. Z tego względu właśnie *stosowanie norm tych jest niedoskonałym sposobem ustalenia dochodu i dlatego stanowią one tylko środek posiłkowy, dopuszczalny jedynie wtedy, gdy brak jest danych niezbędnych do obliczenia dochodu rzeczywistego,* mianowicie oprócz kwot rzeczywistych przychodów — kwot rzeczywistych kosztów i „odliczeń". Ten posiłkowy charakter norm podkreślała stale judykatura Najwyższego Trybunału Administracyjnego zarówno w okresie kiedy normy opierały swój byt na okólnikach, jak i później, kiedy w Ordynacji Podatkowej (art. 32) instytucja „norm szacunkowych dla podatków" uzyskała po raz pierwszy sankcję ustawową i Minister Skarbu wyraźnie upoważniony został do wydania bliższych postanowień w tym względzie. I tak w ostatnich czasach, w wyroku z 14 września 1938 l. rej. 349/37 Najwyższy Trybunał Administracyjny wskazał na to, że normy średniej dochodowości mają znaczenie jedynie posiłkowe i znajdują zastosowanie wówczas, gdy drogą bezpośredniego ustalenia istotnych elementów wydatków i kosztów danego płatnika, połączonych z eksploatacją danego źródła dochodu, nie można dla braku odpowiedniego materiału obliczyć w sposób możliwie zbliżony do rzeczywistego dochodu płatnika. W tym duchu udzielały też wskazówek władzom wymiarowym okólniki Ministerstwa Skarbu. Powołany w ostatnim z zaskażonych orzeczeń okólnik z 18 czerwca 1935 „w sprawie ustalenia podstaw wymiaru państwowego podatku dochodowego na 1935 r. podatkowy" (ogłoszony w Dz. Urz. Min. Sk. 1935 Nr 17 poz. 408) określa zastosowanie norm średniej dochodowości jako „środek ostateczny", dopuszczalny tylko w wypadku rzeczywistych trudności w ustaleniu możliwie ścisłym przychodów i rozchodów płatnika. Tę zasadę wypowiedziało wreszcie — nieaktualne w sprawie — rozp. wyk. do O. P. z 25 marca 1937 poz. 270 Dz. Ust., stanowiąc w § 67, że podstawa wymiaru podatku dochodowego (z działu I) może być ustalona za pomocą norm szacunkowych tylko w razie rzeczywistej trudności w ustaleniu tej podstawy na zasadzie zebranych innych materiałów faktycznych, odnoszących się bezpośrednio do przypadku konkretnego.

W przypadku jednak, kiedy władze zastosowały normy szacunkowe zasadnie — a w tym względzie skarżący nie podnosił w postępowaniu administracyjnym i nie podnosi w skardze żadnych zarzutów, nie mogąc widocznie dostarczyć władzy wspomnianych wyżej ścisłych danych — *płatnik nie może już domagać się, by mu osobno potrącono czy też odliczono pewne kategorie wydatków uwzględnione w normie. Otóż — jak to zaznaczyła władza pozwana w zaskarżonych orzeczeniach i w odpowiedziach na skargi—zastosowane normy obejmują wszystkie wydatki o charakterze powszechnym, związane z posiadaniem danego źródła dochodu, a w ich rzędzie także podatki. Stwierdzały tę konstrukcję norm okólniki min. i uznawała stała judykatura Najwyższego Trybunału Administracyjnego.* Wystarczy tu powołać się na wyrok z 15 września 1937 l. rej. 7744/34, w którym Trybunał streszcza judykaturę w tej kwestii w zdaniu, iż normy średniej *dochodowości zawierają już w sobie zwyczajne potrącenia względnie odliczenia, właściwe danemu źródłu dochodu.* (Tę zasadę przyjęło także rozp. wyk. do O. P. z 1937 r., o ile chodzi o normy dochodowości budynków i normy do-

chodowości *netto* przedsiębiorstw handlowych lub przemysłowych — § 32, 30). *Skoro więc w sprawie chodzi tylko o podatki związane z eksploatacją opodatkowanych źródeł dochodu, a więc o odliczenia właściwe tym źródłom, skargi nie są uzasadnione.*

Z tych powodów Najwyższy Trybunał Administracyjny skargi oddalił.

OKÓLNIKI

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 3 STYCZNIA 1939 R. L. D. V. 31129/2/38

w sprawie uznania za dochód podatkowy zysku osoby fizycznej z różnic kursowych, osiągniętego na zobowiązaniach za nabyte towary.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 2 z 1939 r., poz. 50)

Wyciąg

z wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 4 listopada 1938 r. l. rej. 4919/37.

— — — — — — — — — — —

Przy wymiarze państwowego podatku dochodowego na rok 1934 Urząd Skarbowy doliczył podatnikowi *) do wykazanego księgami zysku z przedsiębiorstwa handlowego zysk na różnicach kursowych, osiągnięty przy zobowiązaniach za dostarczone towary w wysokości 51.146,50 zł i wydatki na reklamę w kwocie 1.621,30 zł.

W odwołaniu płatnik zarzucił bezzsadność powyższych doliczeń, przy czym odnośnie do kwoty, doliczonej tytułem zysku na różnicach kursowych, twierdził, że w myśl umowy z wierzycielem zagranicznym jest obowiązany za pobrane towary zapłacić mu po 8,90 zł za 1 dolara, oraz, że z treści postanowień art. 3, 6 i 7 ustawy o państwowym podatku dochodowym wynika, że u osób fizycznych podlegają opodatkowaniu jedynie przychody rzeczywiście osiągnięte a nie spodziewane, oraz że gdyby nawet także spodziewane zyski podlegały opodatkowaniu, to w danym wypadku przychód z różnic kursowych nie podlegałby podatkowi dochodowemu, gdyż jest to przychód nadzwyczajny, stanowiący jedynie powiększenie majątku, a nie dochód.

Komisja Odwoławcza orzeczeniem z dnia 7 kwietnia 1937 r. wyłączyła z podstaw opodatkowania wspomniane wydatki na reklamę, natomiast nie uwzględniła odwołania, o ile chodzi o żądanie płatnika odliczenia dochodu z różnic kursowych, gdyż zobowiązania w obcych walutach mają być przeliczone według kursu giełdowego w dniu zamknięcia ksiąg, oraz z uwagi na to, że płatnik mimo wezwania z art. 71 O. P. nie udowodnił, że według umowy z wierzycielem ma mu zapłacić po kursie 8,90 zł.

Rozpatrując skargę, wniesioną na to orzeczenie, Najwyższy Trybunał Administracyjny rozważył:

Skarga zarzuca, że opodatkowaniu podlega tylko dochód efektywnie osiągnięty, że różnica kursowa mogłaby stanowić efektywny zysk dopiero wówczas, gdyby wartość samego towaru mimo spadku obcej waluty utrzymała się na pierwotnym poziomie, że zadłużenie skarżącego w dniu zamknięcia bilansu wprawdzie się zmniejszyło, lecz równocześnie spadła w tym samym stosunku wartość zakupionego towaru, która została w księgach obliczona na podstawie niższego kursu dolara w dniu zamknięcia

---

*) osobie fizycznej.

bilansu, oraz że dla wykazania zysku przy odnośnej transakcji konieczne jest jej zrealizowanie, tj. aby z jednej strony sam dług został zapłacony a z drugiej strony, aby pokrywający go towar został sprzedany, a w danym wypadku ani jedno, ani drugie w roku operacyjnym nie nastąpiło:

Powyższych zarzutów skargi Najwyższy Trybunał Administracyjny nie może uznać za uzasadnione.

Niesporne jest, że w rozpoznawanym wypadku chodzi o zyski na różnicach kursowych zobowiązań w obcej walucie firmy jednostkowej, prowadzącej księgi handlowe, które to zobowiązania powstały z tytułu dostarczonego na kredyt towaru i w dniu bilansowym nie były jeszcze spłacone.

Otóż nie jest uzasadnione zapatrywanie, jakoby takie zyski stanowiły jedynie spodziewany przychód przyszły. **Zobowiązania w obcych walutach winny być wycenione dla celów bilansowych według swej rzeczywistej wartości w dacie bilansu.** Na skutek zniżki kursu obcej waluty nastąpiło zmniejszenie się zobowiązań skarżącego, co oczywiście znaleźć musi wyraz w bilansie. O ileby zaś następnie nastąpiła zwyżka kursu tej waluty, to nic nie stałoby na przeszkodzie, by zwyżka ta, analogicznie jak zniżka, została należycie w księgach przeprowadzona. Skarga akcentując zasadę, że zobowiązania za wykupiony towar należy traktować łącznie i nierozerwalnie z wartością samego towaru, przeczy sama w dalszych swoich wywodach tej zasadzie, skoro z jednej strony twierdzi, zresztą dopiero w skardze, że wartość towaru obliczona została zgodnie z prawidłami bilansowymi na podstawie niższego kursu dolara w dniu zamknięcia bilansu, a z drugiej strony zobowiązania swoje za ten towar przyjęła nie według rzeczywistej jego wartości w dacie bilansu, lecz według dawniejszego kursu, tj. licząc po 8,90 zł za dolara.

Mylnie uważa dalej skarga, że dla wykazania zysku przy odnośnej transakcji konieczne jest, aby z jednej strony sam dług został zapłacony, a z drugiej strony, aby pokrywający go towar został sprzedany. Według bowiem § 18 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o podatku dochodowym przy ustalaniu dochodu z przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, prowadzących księgi handlowe należy się kierować wyłącznie zasadami buchalterii, tj. brać w rachubę również takie zaksięgowane przychody, które mają dopiero wpłynąć na korzyść płatnika oraz takie kwoty, które zostały już zarachowane, chociaż ich w rzeczywistości jeszcze nie podniesiono, o ile się odnoszą do danego roku operacyjnego.

O ile wreszcie skarga twierdzi, że w wypadku spadku złotego w stosunku do obcej waluty władze skarbowe uważały różnice kursowe przy zobowiązaniach długoterminowych za straty nie dające się jeszcze ściśle określić, to twierdzenie to jest bezprzedmiotowe już ze względu na brak dostatecznej analogii takich wypadków z wypadkiem rozpatrywanym.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. J. Lubowicki

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 29 GRUDNIA 1938 R.
L. D. V. 8947/1/38

w sprawie zasad opodatkowania katolickich zakonów i zgromadzeń zakonnych.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 1 z 1939 r., poz. 22).

(ciąg dalszy)

Zwolnienie od podatku gruntowego z § 4 lit. e ustawy pruskiej z dnia 21.V.1861,

przysługujące gruntom należącym do kościoła rzymsko-katolickiego, zostało uchylone art. 20 ust. (2) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4.XI.1936 r. o zmianie przepisów o państwowym podatku gruntowym (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 593) — z dniem 1.I.1937 r.

B. Podatek dochodowy.

Art. 5 pkt 8 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z r. 1936 Nr 2, poz. 6) — zwalnia od podatku dochodowego:

„osoby prawne, których dochody są obracane w całości na cele ogólnej użyteczności, naukowe, oświatowe, kulturalne, wyznaniowe i dobroczynne".

Zwolnienie z art. 5 p. 8 ustawy o podatku dochodowym zachodzi, gdy:

1) osoby korzystające ze zwolnienia są osobami prawnymi,

2) dochody osiągnięte przez te osoby w całości obracane są na cele ogólnej użyteczności, naukowe, oświatowe, kulturalne, wyznaniowe i dobroczynne.

Zakony i zgromadzenia zakonne czynią zadość powyższym warunkom, o ile:

ad 1) są osobami prawnymi zgodnie z art. I i XVI Konkordatu oraz przepisami prawa kanonicznego (c 100 § 1 i c 536 § 1),

ad 2) całkowicie zużywają osiągnięte dochody na cele wyznaniowe w ścisłym tego słowa znaczeniu, na cele ogólnej użyteczności, naukowe, oświatowe, kulturalne i dobroczynne.

Co należy rozumieć przez cele: 1) ogólnej użyteczności, 2) naukowe, 3) oświatowe, 4) kulturalne, 5) dobroczynne oraz 6) wyznaniowe?

ad 1) Obowiązujące ustawodawstwo oraz judykatura sądów najwyższych nie ustaliła pojęcia „celów ogólnie użytecznych".

Wobec powyższego przy zdefiniowaniu tego pojęcia należy posługiwać się znaczeniem potocznym, mając na względzie intencję ustawodawcy, zawartą w art. 5 pkt 8 ustawy. Otóż „cele ogólnie użyteczne" są to cele, które mają na widoku dobro społeczne w najszerszym tego słowa znaczeniu. Celami takimi będą zatem np. popieranie obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej, budowa floty narodowej, popieranie szkolnictwa, popieranie pewnych kierunków wiedzy, higieny, eugeniki, wychowania fizycznego itd. Można by nawet twierdzić, że gdyby ustawa mówiła tylko o celach ogólnie użytecznych, to i tak pod to pojęcie można by podciągnąć wszystkie niżej wymienione cele.

ad 2) Przez „cele naukowe" należy rozumieć cele spełniane przez instytucje, zajmujące się działalnością, polegającą na samej twórczości naukowej, a nie działalnością rozpowszechniania jej objawów (wyroki NTA: z 4.5.1936 r. L. Rej. 939/34 oraz z dnia 11.5.1938 r. L. Rej. 2824/36).

ad 3) Przez „cele oświatowe" należy rozumieć cele spełniane przez instytucje oświatowe w ścisłym tego słowa znaczeniu, których zadaniem jest nie rozpowszechnianie wiedzy w ogóle, ale rozpowszechnianie tejże wiedzy wedle programu, którego zadaniem jest zasadniczo wykształcenie umysłowe (wyroki NTA: z 4.5.1936 r. L. Rej. 939/34 oraz z dnia 11.5.1938 r. L. Rej. 2824/36).

ad 4) Ponieważ obowiązujące ustawodawstwo, jak i judykatura sądów najwyższych nie określiła pojęcia „celów kulturalnych", należy przy zdefinowaniu tego pojęcia posługiwać się znaczeniem potocznym, mając tu na względzie intencję ustawodawcy, zawartą w art. 5 pkt 8 ustawy. Otóż przez „cele kulturalne" należy rozumieć — wobec wyeliminowania z nich elementu naukowego i oświatowego, wymienionych w art. 5 pkt 8 odrębnie—zakres działalności pewnych instytucji w kierunku rozpowszech-

niania wiedzy, podniesienia etyki, estetyki itp. Będzie tu należała zatem m. in. akcja odczytowa, działalność polegająca na walce z alkoholizmem, na podniesieniu obyczajności, szerzeniu kultury scenicznej, muzycznej oraz sztuk pięknych, popieraniu objawów regionalizmu itd. Oczywiście wiele z tych celów kulturalnych może się pokrywać z pojęciem celów ogólnie użytecznych, a ścisłe rozgraniczenie tych pojęć jest praktycznie niemożliwe.

(cdn.)

Zryczałtowanie podatku obrotowego i dochodowego dla drobnych płatników

Zostały ogłoszone: 1) Rozporządzenie Ministra Skarbu z d. 23 lutego 1939 o poborze podatku obrotowego w formie ryczałtu na lata podatkowe 1939 i 1940 (DURP. nr 17, poz. 102) i 2) Rozporządzenie Ministra Skarbu z d. 24 lutego 1939 o poborze podatku dochodowego w formie ryczałtu na lata podatkowe 1939 i 1940 (DURP. nr 17 poz. 103).

PORADNIA

187. *B. H. I.*

1. **Dopóki wszyscy sukcesorowie są właścicielami udziału w przedsiębiorstwie, dochód, przypadający na ten udział, jest dochodem wszystkich sukcesorów,** powiększającym w odpowiednim stosunku ich dochód z innych źródeł. **Okoliczność, iż godzą się oni na to, aby cały dochód inkasował (obojętne, w jakiej formie) jeden z sukcesorów i zatrzymywał dla siebie, nie ma znaczenia przy wymiarze podatku od dochodu poszczególnych sukcesorów. Jedynie u tego sukcesora, który otrzymuje wspomniane sumy, podlegają one w całości opodatkowaniu.**

2. **W sumach pozabilansowych** można wykazywać tylko te gwarancje, które w dniu bilansowym jeszcze istnieją. **Wygaśnięcie zobowiązania gwarancyjnego** musi być oczywiście, należycie udokumentowane.

3. Obowiązek ubezpieczenia nie zachodzi.

188. *B. L.*

Wkład spólnika cichego nie stanowi części kapitału zakładowego i winien być uwidoczniony na osobnym rachunku.

189. *M. A.*

Premie eksportowe nie mogą być uznane za część obrotu podatkowego eksportera, ponieważ nie dadzą się podciągnąć pod definicję obrotu („obrotem jest zapłata, należna za spełnione świadczenia...", art. 5 ustawy o pod. obrotowym).

190. *Kz.*

1. **Stawka podatku od obrotów,** przewyższających 15.000 zł w stosunku rocznym, a **osiągniętych z wynagrodzenia za przerób lub wytworzenie wyrobów lub półwyrobów z cudzych materiałów** wynosi 3% (art. 7 p. 10 ustawy o pod. obrot.).

2. **Dla określenia stawki podatku przy wpłacaniu zaliczek miesięcznych należy,** zdaniem naszym (rozporządzenie wykonawcze jeszcze się nie ukazało), obliczyć, ile wynosi obrót za ubiegły miesiąc w stosunku rocznym. Jeżeli zatem miesięczny obrót przekroczył zł (15.000 : 12 =) 1.250, stawka w przypadku, wspomnianym w p. 1 wynosi 3%, ponie-

waż obrót powyższy w stosunku rocznym przekracza 15.000 zł.

3. Uzyskanie innych obrotów nie ma wpływu na opodatkowanie obrotu, o którym mowa w p. 1 nin. odpowiedzi.

4. Treść art. 5 ust. 4 ustawy o pod. obrot. rozumie Pan dobrze.

5. Wpłacając miesięczną zaliczkę na pod. obrotowy przez PKO może Pan sam potrącić $^1/_{10}$ ceny zasadniczej świadectwa wraz z 15% dodatkiem.

Cena zasadnicza świad. przem. dla przedsiębiorstw przemysłowych wynosi: II kat. przem. — 4.000 zł, IV kat. — 600 zł, V kat. — 200 zł, czyli wraz z 15% dodatkiem: 4.600, 690 i 230. Przy wpłacaniu zaliczki miesięcznej można więc potrącić zł 460, 69 i 23, zależnie od kategorii świadectwa.

Rozp. wykon. do ustawy o pod. obrotowym dotychczas nie zostało ogłoszone.

191. *Kraków.*

1. **Zakupione etykiety należy księgować w ciężar rku „Etykiety" (lepiej: „Opłaty od mąki i kaszy").** Rk „Sprzedaży" można obciążać wartością etykiet tylko w miarę ich zużywania (na dobro rku „Etykiety").

Wskutek obciążenia rku „Sprzedaży" wartością użytych etykiet opłata zostaje tym samym odliczona od podstawy wymiaru podatku od obrotu.

2. Zamierzone **uproszczenie, polegające na połączeniu księgi towarowej z księgą sprzedaży,** będzie prawidłowe. W końcu miesiąca będzie Pan, oczywiście, uznawał rk „Sprzedaży" w ciężar rku „Odbiorców" za ogólną sumę miesięcznej sprzedaży kredytowej, notowanej chronologicznie w księdze towarowej z wymienieniem odbiorców i sum. O księdze sprzedaży ob. OBP, 1938, str. 191, odp. 191.

3. **Przy prowadzeniu ksiąg handlowych majątek przedsiębiorstwa kupca jednoosobowego zostaje wyodrębniony z ogólnego jego majątku.** Nie ma tedy przeszkód, aby księgowo kupiec był dłużnikiem własnego przedsiębiorstwa.

192. *I—r.*

1. Wg judykatury NTA **brak prawidłowych ksiąg handlowych obejmujących cały okres podatkowy pozbawia płatnika prawa korzystania z ulgowych stawek podatku przemysłowego od obrotu, przewidzianych dla przedsiębiorstw prowadzących prawidłowe księgi handlowe** (zob. wyrok NTA z 18.1. 1937 r. l. rej. 5919/34, OBP, 1938, str. 334). Na uzasadnienie powyższej tezy przytacza NTA, argument, że „ustawa nie zna podziału okresu podatkowego na części, o ile chodzi o stosowanie stawki podatkowej". Z tego wyroku zatem wynika, że **o ile przedsiębiorstwo od początku swego istnienia, choćby zostało założone wśród roku, prowadziło prawidłowe księgi handlowe, służy mu prawo do stawki ulgowej.** Jednakże **zawarcie przez kupca jednoosobowego umowy spółki jawnej celem dalszego prowadzenia tego samego przedsiębiorstwa nie jest równoznaczne z powstaniem nowego przedsiębiorstwa.**

O ile natomiast chodzi o podatek dochodowy, księgi stanowią podstawę ustalenia dochodu osiągniętego w czasie, w którym były one prowadzone. W tym względzie zachodzi zresztą **rozbieżność** między poszczególnymi wyrokami NTA (zob. OBP, 1938, str. 334).

2. Obowiązek uiszczenia opłaty stemplowej nie zachodzi (zob. OBP, 1938, str. 193).

3. Przedmiotem opłaty stemplowej jest pismo, stwierdzające umowę w przedmiocie pożyczki. Wpis do ksiąg handlowych nie jest „pismem" w rozumieniu ustawy o opł. st. Por. OBP, 1938, str. 193, odp. 199.

4. O wysokości opłaty stemplowej od weksli decyduje **suma wekslowa** (art. 122 u. o. s.). **Zastrzeżenie odsetek w wekslu płatnym za okazaniem** (art. 5 prawa wekslowego) **nie ma zatem wpływu na wysokość opłaty stemplowej.**

193. *C. G. Krasnobród.*

1. W opisanym przypadku kapitał zakładowy nie istnieje (skoro aktywa wy-

noszą tyle co długi, zaciągnięte na uzyskanie tych aktywów). Jest obojętne, że jako wierzyciele figurują w księgach spólnicy.

2. Obciążenie stratą rków osobistych spólników i zmniejszenie w ten sposób przypadających im wg. ksiąg należności nie budzi zastrzeżeń.

3. Mamy zastrzeżenia co do prawidłowości opisanej przez Pana księgowości. Odrzucenie ksiąg może spowodować w szczególności brak dowodów na wydatki. Jeżeli uzyskanie dowodów zewnętrznych nie jest możliwe, należy w każdym razie sporządzić dowody wewnętrzne (asygnaty kasowe). — Prowadzenie dwóch dzienników kasowych: jednego w miejscu położenia nieruchomości, drugiego zaś—w miejscu prowadzenia pozostałych ksiąg jest zbędne. Wystarczy księga kasowa prowadzona przez właściciela w majątku, gdzie dokonywane są wpłaty i wypłaty.

Zeznania o dochodzie powinni poszczególni spólnicy kierować do urzędu skarbowego, w którego okręgu mieli miejsce zamieszkania w dniu 15 grudnia roku poprzedzającego rok podatkowy (art. 14 § 1 OP).

3. **Powoływanie się w Dzienniku na dowody nie jest nakazane.**

4. **O ile chodzi o osoby fizyczne, różnica kursu przy spłacie długu w listach zastawnych** nie stanowi dochodu podatkowego. Różnicę tę **można bezpośrednio księgować** na dobro rku kapitału.

5. **„Dodatki reprezentacyjne i funkcyjne, wypłacane pracownikom,** pozostającym w prywatnym stosunku służbowym **mogą być zwolnione** od podatku dochodowego pod warunkiem **wykazania przez podatnika,** że były one na mocy umowy z góry przeznaczone na pokrycie w części lub całości kosztów służbowych, przy czym odliczeniu i potrąceniu ulegają **tylko rzeczywiście poniesione koszty"** (wyrok NTA z 6.10. 1930 r., l. rej. 1821/28).

194. *I. G.*

1. **Jeśli zapisy nie mieszczą się w jednej księdze,** należy w zasadzie kontynuować zapisy w drugim tomie.

Jeśli brak tylko jeszcze kilku stron dla zakończenia okresu gospodarczego, nie jest racjonalne założenie nowego tomu. Należy w tym wypadku, zdaniem naszym, doszyć (sposobem introligatorskim) te kilka stron z kolejną numeracją. Nie jest również zakazane **doklejenie w końcu księgi** kilku stron.

2. Księgi handlowe nie muszą znajdować się w lokalu przedsiębiorstwa, którego dotyczą.

195. *Kess. Ef.*

1. Podwyższenie kapitału zakładowego przez wkład gotówkowy nie może doprowadzić do wykazania w inwentarzu większego zysku, skoro wzrost kapitału podlega ujawnieniu w inwentarzu również po stronie pasywów.

2. Księgowanie będzie prawidłowe. Zob. OBP, 1938, str. 470, odp. 464 p. 7.

3. Skoro w myśl Rozp. Rady Min. z 13.7.1938 (DURP poz. 415) **„sprzedaż jaj kurzych w wewnętrznym handlu detalicznym powinna być dokonywana na wagę"** (§ 1), należy w zapisach do ksiąg, odnoszących się do sprzedaży, oznaczać wagę sprzedawanych jaj. **Aby jednak była możliwa kontrola zapasów na podstawie ksiąg,** należy również w zapisach odnoszących się do zakupu wykazywać wagę, choćby zakup odbywał się na kopy, bądź—księgować sprzedaż z oznaczeniem również ilości jaj.

4. **Kwoty, pobierane przez właściciela przedsiębiorstwa na utrzymanie rodziny,** winny być księgowane na jego rku osobistym. Jeżeli właściciel jest jednocześnie kasjerem przedsiębiorstwa, można powyższych sum w ogóle nie księgować. Zob. OBP, 1938, str. 835, odpow. nr 715.

5. Niezaksięgowanie niektórych kosztów handlowych usprawiedliwia w zasadzie dyskwalifikację księgowości.

196. *C. S.*

1. Każdy kupiec jest obowiązany przy rozpoczęciu przedsiębiorstwa sporządzić inwentarz i bilans (art. 57 § 1 kod. handl.). Musi to zatem uczynić również **spółka akcyjna, która przejęła jako wyłączne pokrycie wszystkich akcyj, przedsiębiorstwo spółki firmowej. Ponieważ jednak ta ostatnia spisała inwentarz końcowy na dzień, w którym spółka akcyjna rozpoczęła swoją działalność, i inwentarz spółki akcyjnej stanowiłby ścisłe powtórzenie inwentarza, sporządzonego przez spółkę firmową na ostatni dzień swego istnienia, (zakładamy, ze kapitał spółki firmowej i kapitał akcyjny są jednakowe) uważamy, że wystarczy wnieść odpowiednią wzmiankę do księgi inwentarzowej spółki jawnej** (np. pod tytułem: „Inwentarz firmy „N. i Ska", napisać czerwonym atramentem „Inwentarz firmy „N. Spółka Akcyjna"). Należy bowiem uważać, że **nabywca przedsiębiorstwa może kontynuować księgi dotychczasowego właściciela** (por. art. 40 p. 2 kod. handl.).

2. **Podstawą odpisów na zużycie budynków w przypadku nabycia ich w stanie używanym** jest w zasadzie koszt nabycia, czyli w przypadku, o którym mowa w p. 1 nin. odpowiedzi, wartość budynku wg. inwentarza początkowego. Ze względu na **przejęcie przez spółkę akcyjną budynków w stanie używanym roczny odpis na amortyzację musiałby być odpowiednio wyższy niż u spółki jawnej** (zob. OBP, 1939, str. 30 — 31, odpow. 31). Do tego samego cyfrowego rezultatu (który daje procentowo wyższa stopa amortyzacji przy mniejszej podstawie odpisów) prowadzić będzie amortyzowanie budynków przez spółkę akcyjną na dotychczasowych zasadach, jakgdyby nie zmieniły one właściciela, tj. przyjmując za podstawę odpisów początkową (większą) wartość z zastosowaniem niższej stopy amortyzacyjnej.

3. Podział zysku między akcjonariuszy winien być, oczywiście, księgowany w księgach tego roku, w którym podział nastąpił (w 1939 r.).

4. Do podziału między akcjonariuszy może być przeznaczony tylko czysty dochód spółki akcyjnej, tj. po odliczeniu m. in. również podatku dochodowego spółki.

5. Skoro odpisanie części zysku na kapitał zapasowy zostanie po raz pierwszy uchwalone dopiero w 1939 r., bilans otwarcia spółki na d. 1.1.1939 nie może wykazywać kapitału zapasowego.

197. *B. K. W.*

Zgodnie z art. 56 KH należy **przechowywać przez dziesięć lat** pisma, które dotyczą zapisów w księgach handlowych.

198. *Prenumerator F. D. M.*

Pismo spólnika cichego, stwierdzające, że „w wyniku pertraktacji należność z jego wkładu uległa zmniejszeniu", powinno być uznane przez władzę skarbową za dostateczne udokumentowanie obciążenia konta wkładu spólnika cichego sumą, o którą pretensja spólnika cichego z tytułu wkładu uległa zmniejszeniu (na dobro rku kapitału).

199. *I. S.*

Zgodnie z § 34 p. 1 c) rozp. wyk. do ustawy o pod. doch. **zyski komandytariuszów w spółkach komandytowych należy uważać za dochód z kapitału pieniężnego,** nie zaś za dochód z przedsiębiorstwa. Przepis § 19 rozp. wykon. do wspomnianej ustawy dotyczy podziału dochodu pomiędzy uczestników spółek jawnych i komandytowych, ustanawiając zgodnie z art. 12 ustawy zasadę, że opodatkowaniu podlega udział każdego spólnika z osobna, lecz nie przesądzając kwestii sposobu i czasu opodatkowania tego udziału u poszczególnego spólnika.

Co do kwestii, **w którym roku wspomniany zysk komandytariusza należy uważać za osiągnięty,** należy stosować w drodze analogii wyrok NTA z 6.4.1938 l. rej. 4671/36 (OBP, 1938, str. 537, okólnik). Z orzeczenia tego wynika, że **sam**

fakt przypisania w księgach zysku nie stanowi jeszcze dochodu podatkowego, jeżeli płatnik nie otrzymał zarazem możności dysponowania przyznaną mu dywidendę. Ponieważ, jak Pan pisze, zysk, przypadający komandytariuszowi zapisano wprawdzie na jego rku na dz. 31.12.1938 r., jednakże faktycznie księgowanie miało miejsce w r, 1939, w którym też komandytariusz został powiadomiony o uznaniu odnośną sumą jego konta, należy, zgodnie z powyższym wyrokiem NTA, uznać, że dochód jego został uzyskany (najwcześniej) w 1939 r., a więc podlega opodatkowaniu w 1940 r. i winien być przedmiotem zeznania w r. 1940.

200. *Abonent Szlomia.*

1. Powinien Pan **w swojej pomocniczej księdze — amerykance otworzyć** konto „Dostawców" i uznawać je za wydatki kredytowane (jak konto „Kasy", które w tej księdze winno figurować — za wydatki kasowe). Globalną okresową sumę należy przenosić z tego konta na konto np. „Dłużników i Wierzycieli" w zasadniczej księdze „Dziennik — Główna".

2. Księgowanie, przez Pana opisane, w zasadzie winno być uznane za prawidłowe. Uważamy jednak za konieczne **prowadzenie przez zarządcę tartaku pomocniczej księgi (np. „Wydatki i wpływy tartaku")** w której byłyby zapisywane w porządku chronologicznym wydatki (z podziałem na grupy) oraz drobne wpływy. Zestawienia, oparte na tej księdze, łącznie z odpowiednimi dokumentami zewnętrznymi (np. listami płacy, podpisanymi przez robotników) i wewnętrznymi (np. wykazami utargu) stanowić będą podstawę dla wpisów w sumach globalnych miesięcznych w księgach zasadniczych przedsiębiorstwa.

3. Aby uczynić zadość wymaganiom art. 248 KH, który nakazuje spółkom z ogr. odp. tworzenie w pasywach bilansu funduszu amortyzacyjnego, nie zmniejszając pierwotnej wartości inwestycji (przeznaczonych do stałego użytku) w aktywach, może Pan obecnie obciążyć rk budynków za całą sumę dokonanych dotąd (sposobem bezpośrednim) odpisów na ich amortyzację — na dobro uruchomionego jednocześnie rku funduszu amortyzacyjnego.

Odpisywał Pan corocznie z wartości majątku leśnego wartość wyciętego drzewa, co było w zasadzie nieprawidłowe. „Umniejszenie wartości nieruchomości drogą odpisania wartości odjętych od niej owoców, jako odpis na zużycie lub jako strata w przedmiocie, podlegającym zużyciu i służącym do osiągnięcia dochodów, jest nieuzasadnione" (wyr. NTA z 29.11.1934 r., l. rej

3089/31, Hesf. poz. 27).

Nie pozostaje Panu naszym zdaniem, nic innego jak zaniechać na przyszłość wspomnianych odpisów z wartości bilansowej majątku leśnego.

4. Podatek obrotowy od wynagrodzenia, osiągniętego za przerób obcych surowców („przerób lub wytworzenie wyrobów bądź półwyrobów z cudzych materiałów") wynosi: 1,5%, gdy obroty te w stosunku rocznym nie przekraczają 15.000 zł i 3% przy obrotach większych (art. 7 ustawy o pod. obrot.).

5. W Poradni nie polecamy książek. Prosimy o zwrócenie się do naszego wydawcy („Księgarnia Prawnicza", Warszawa, Senatorska 8).

Skorowidz rzeczowy

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia"

**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Józef Filip Hoppenfeld — Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8.

Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31

Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50

Konto P. K. O. 22.308—Poczt. konto rozrachunkowe Nr. 176—Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie.

Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—1/2 str. zł. 100—1/4 str. zł. 50—1/8 str. zł. 25

Redaktor Dr. Emanuel Iserzon **Drukarnia Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15**